

Аплакваць грахі мінулага

Міласэрны Бог праз жыццё св. Марыі Магдалены паказаў нам узор шляху навяртання, любові і пакаяння.

на старонцы 2

Парафіяда дзяцей і моладзі

27–28 чэрвеня адбылася XII Парафіяда дзяцей і моладзі Гродзенскай дыяцэзіі, якая сёлета праходзіла пры парафіі Найсвяцейшага Адкупіцеля ў Гродне пад дэвізам „Супакой і Дабро”.

на старонцы 4

Як добра адпачыць у водпуску?

Можна аднаўляць сілы па-рознаму, але варта памятаць, што адпачываць павінна і сфера цела, і сфера духу.

на старонцы 6

УДЗЯЧНАСЦЬ ЗБЛІЖАЕ НАС З БОГАМ І ЧАЛАВЕКАМ

Воты каля абраза Маці Божай
Каралевы нашых сем'яў у Тракеях

Часта ў каталіцкіх святынях – між іншым, каля абразоў ці фігур – вісяць металічныя вырабы ў форме сэрца, рукі ці нагі. Побач з імі могуць знаходзіцца ружанцы ці ўпрыгожанні тыпу караляў. Гэта воты. Да іх ахвяравання як да формы падзякі заахвочвае кс. канонік Юрый Бяганскі, кустаў тракельскага санктуарыя.

на старонцы 3

МУЗЫКОЛАГ І ДАСЛЕДЧЫЦА КАСЦЁЛЬНЫХ СПЕВАЎ: “МЫ МОЖАМ ГАНАРЫЦЦА, ШТО МАЕМ СВОЙ ІМШАЛ”

Кожная нацыянальная мова, уведзеная ў літургію, стварыла прыгожыя спевы. У тым ліку і беларуская

Сёлета Рымскі Імшал для дыяцэзіі Беларусі дасягнуў паўналецця. Роўна 18 гадоў таму ён быў зацверджаны Апостальскай Сталіцай. Прыгадваючы гэтую дату, мы паразмаўлялі з Ірынай Хахульскай, доктарам музыкалогіі і даследчыцай спеваў у беларускім Імшале, аб усім нам вядомых літургічных спевах і мелодыях. Гутарым пра прычыны адрознення нашых спеваў ад лацінскага арыгінала, пра тое, як Імшал аб'яднаў католікаў і чаму мы ўсё радзей чуюм спяваныя Імшы ў касцёлах.

на старонцы 5

СЛОВА РЕДАКТАРА

Дарагія Чытачы!

Летнія месяцы — добрая магчымасць наведаць прыгожыя месцы, у тым ліку гістарычныя святыні. Неаднаразова, бываючы ў санктуарыях, хаця б нават у нашых дыяцэзіяльных Тэраках ці Росі, мы можам убачыць маленькія сэрцы, ножкі або ручкі, зробленыя са срэбра, золата або іншага металу, якія развешаны побач з абразамі ці фігурамі. Гэта так званыя воты — дар сэрца і выраз удзячнасці.

Кожны ахвяраваны прадмет на алтары ці ля абраза — асобная гісторыя, часта жыццёвая драма, цудоўнае выйсце з бяды або правільны выбар. Такім чынам людзі хочуць падзякаваць за атрыманыя ласкі і дары, а таксама жадаюць папрасіць вылячэння ад розных недамаганняў і хвароб душы і цела.

Гледзячы на гэтыя прадметы, ахвяраваныя ў якасці вотаў, няхай нашы думкі скіроўваюцца, найперш, да Бога, які варты таго, каб чалавек ахвяраваў Яму самае прыгожае і каштоўнае. А таксама пажадаем ахвяраваць Яму свае сэрцы, напоўненыя дабронай і любоўю.

о. Януш Манціновіч

КАЛЕНДАР

11 ліпеня

Свята св. Бенедыкта, абата і заступніка Еўропы.

Бенедыкт Нурсійскі з'яўляецца адной з найбольш вядомых асоб лацінскага Касцёла. Ён праславіўся надзвычай мудрым і ўзважаным статутам, які стаў асновай для многіх пазнейшых манаскіх сем'яў на Захадзе. Праз заснаваны ім ордэн Бенедыкт спрыяў не толькі палыбленню рэлігійнага жыцця ў Касцёле, але таксама шырокаму разуменню культуры.

15 ліпеня

Успамін св. Бонавентуры, біскупа і доктара Касцёла.

Ян Фіданца нарадзіўся каля 1218 года ў Баньорэджа каля Вітэрба. Вылечаны ад цяжкай хваробы праз заступніцтва св. Францішка, ён пазней далучыўся да французскага пад'ёму Бонавентура. Вывучаў філасофію і тэалогію ў Парыжы, а потым чытаў там лекцыі па тэалогіі. Ва ўзросце 36 гадоў стаў генералам ордэна і на гэтай пасадзе заслужыў называцца другім заснавальнікам французскага. Быў прызначаны кардыналам біскупам Альбана. Памёр у 1274 годзе ў час Ліёнскага сабору. З'яўляўся адным з найвялікшых тэолагаў Сярэднявечча.

16 ліпеня

Успамін Найсвяцейшай Панны Марыі з Гары Кармэль.

Успамін Найсвяцейшай Панны Марыі з Гары Кармэль у народзе вядомы як свята Маці Божай Шкаплернай. Яго вытокі сягаюць другой паловы XIII стагоддзя, калі ў кармэліцкім ордэне св. Шымону Стоку аб'явілася Маці Божая. Перадала яму шкаплер, паабяцаўшы, што ўсе, хто яго носіць, пазбежыць асуджэння. Шкаплер стаў знакам асаблівай прыналежнасці да Марыі.

23 ліпеня

Свята св. Брыгіты Шведскай, манахіні, заступніцы Еўропы.

Брыгіта жыла ў 1303–1373 гадах. Містычка, візіянерка, паважаная гаспадыня, жонка і маці васьмярых дзяцей, жанчына, уцягнутая ў справы свету і Касцёла, заснавальніца новай манаскай сям'і. Яна жыла і дзейнічала ў цяжкія для папства часы — г. зв. Авіньёнскі палон. Спрыяла вяртанню пап у Рым. Адыграла значную ролю ў гісторыі хрысціянства ў Еўропе.

АПЛАКВАЦЬ ГРАХІ МІНУЛАГА

працяг са с. 1

Многія людзі сёння не бачаць патрэбы ў пакаянні. Яны забываюць, што з-за скажэння чалавечай прыроды першародным грахам, з-за сваіх штодзённых слабасцей неабходна пастаянна пачынаць “нанова” з паяднання з Богам і бліжнімі. Блюзнерства супраць Бога, крыжа і Евангелля, а таксама разбэшчанасць сумлення патрабуюць пакаяння і кампенсацыі. Пакаянне з'яўляецца нястомнай дапамогай у навяртанні ад граху, у навяртанні сэрцам і ўчынкамі.

Кс. Юрый Марціновіч

Святая Марыя Магдалена з'яўляецца для нас, сучаснікаў, выдатным прыкладам, таму што хрысціянская традыцыя паказвае нам яе менавіта як грэшніцу, якая каяецца, якая праводзіць сваё жыццё дзесьці ў пустэльні і паддае сябе розным утаймаванням. Такі вобраз святой вынікае з евангельскіх запісаў, у якіх гаворыцца, што пасля свайго ўваскрасення, раніцай у першы дзень тыдня, Езус з'явіўся найперш Марыі Магдалене, з якой выгнаў сем злых духаў (параўн. Мк 16, 9).

Мы можам толькі ўявіць, якім было жыццё жанчыны, калі яна была апантаная

Марыя Магдалена, якая каяецца, Дамінікас Тэатакопулас, 1597 г.

безумоўна, не магла знайсці спосабаў адплаціць Яму за такую вялікую ласку. Па гэтай прычыне яна

можна зрабіць выснову, што пасля ўнебаўшэсця Хрыста Марыя аддалася пакаянню, якое, верагодна, мела вымярэнне радасці ад атрыманага дару і кампенсацыі за ўчыненыя грахі. Такую паставу ў чалавека можа выклікаць толькі Святы Дух. Ён таксама можа даць сілы, каб весці падобнае жыццё. Адкрыццё на дзеянне Святога Духа прывядзе да таго, што мы спачатку ўбачым, колькім абавязаны Богу, колькі ласкаў нястомна атрымліваем ад Яго.

З іншага боку, Святы Дух дапамагае зразумець, як

“Першая Ева прынесла смерць там, дзе раней было жыццё; другая, Марыя Магдалена, з месца смерці, ад магілы абвясціла Жыццё”.

Св. Грыгорый Вялікі

часта мы марнуем гэтыя Божыя дары, выбіраючы грэх. Любоў, якую дае нам Бог, заахвоціць нас па прыкладзе Марыі Магдалены пачаць жыццё духам пакаяння і адкуплення грахоў — сваіх і іншых.

Таму, магчыма, трэба пачаць з самага простага: вярнуцца да сур'ёзнага ўспрыняцця пятнічнага посту — устрымання ад мяса ў кожную пятніцу года, а не толькі ў Вялікі пост ці Адвэнт. Такое адрачэнне ўяўляецца вельмі сціплай формай посту. Таксама, паводле належнай ацэнкі ўласных магчымасцей, можна распачаць іншыя формы пакаяння: пост на хлеб і вадзе, дадатковыя самаўтаймаванні

Свята св. Марыі Магдалены адзначаем 22 ліпеня.

(абмежаванне тэлебачання, інтэрнэту, тэлефона).

Калі мы дазволім Святому Духу кіраваць намі, Ён падкажа, што мы можам зрабіць у гэтым плане. Асабліва сёння, калі матэрыялізм і спажыванне становяцца для чалавека найважнейшымі справамі, тым больш патрэбны дух пакаяння. Дык папросім міласэрнага Бога, які праз жыццё св. Марыі Магдалены паказаў нам узор шляху навяртання, любові і пакаяння, каб праз яе заступніцтва мы маглі нарадзіцца да жыцця ў Хрысце і аплакваць грахі мінулага, а таксама ўдасканалвацца ў любові.

ажно такой колькасцю дэманаў. Таму, пасля таго, як злыя духі былі выгнаны Езусам, Магдалена,

з таго часу аддана хадзіла за Езусам, служыла Яму і была вернай.

Зыходзячы з Традыцыі,

УДЗЯЧНАСЦЬ ЗБЛІЖАЕ НАС З БОГАМ І ЧАЛАВЕКАМ

працяг са с. 1

Кацярына Паўлоўская

Ад нядаўняга часу ў парафіі Адвядзінаў Найсвяцейшай Панны Марыі ў Тракелях, дзе знаходзіцца санктуарый Маці Божай Каралевы нашых сем'яў, можна набыць адмысловыя ваты ў выглядзе сэрца. Як дзеліцца кс. Юрый Бяганскі, пробашч парафіі, **“воты – адна з найцікавейшых з’яў, якія мы можам убачыць у пілігрымках санктуарыях. Гэта прадметы, якія ўяўляюць сабой пэўную інтэнцыю малітвы або выслушаную малітву. На такіх сімвалах звычайна пішацца імя асобы, якая прыносіць вота, просьба аб пэўнай ласцы ці падзяка за яе. І гэта сведчанне чалавечай набожнасці”**.

З ГІСТОРЫ ВОТАЎ

Звычай ахвяраваць ватыўныя дары развіваўся адначасова з культуам святых, мучанікаў і аскетаў, якіх успрымалі як пасрэднікаў паміж Богам

прыкладна за 3 тысячы гадоў да н. э. У старажытнасці былі вядомы ватыўныя дары натуральныя (раслінныя і жывёльныя), а таксама ў выглядзе адзення і ўпрыгажэнняў, зброі і манет, выяў органаў чалавечага цела, якія вырабляліся з гліны, тэракоты, бронзы і волава, радзей з золата ці срэбра. У язычніцкай старажытнасці, асабліва ў Грэцыі і Рыме, ватыўны дар быў вядомы як сімвалічны дар (лац. *vovere* – абяцаць, ахвяраваць), які прыносіўся божству ў інтэнцыі дапамогі хвораму чалавеку, а таксама як выраз удзячнасці.

У старажытнай Грэцыі ваты дзяліліся на два віды: *ikesia* (дар, прынесены для атрымання ласкі) і *soteria* (дар, прынесены за атрымную ласку). Хрысціянне прынялі старажытную традыцыю і адаптавалі яе да культу Езуса Хрыста, Маці Божай і святых. Ахвяраваныя ваты змяшчаліся ў капліцах і касцёлах, а таксама ў санктуарыях. У Сярэднявеччы папулярнасцю карысталіся васковыя ваты (напрыклад, кавалкі воску, свечкі, вянкi і

вайны ці эпідэміі, каштоўныя васковыя фігуры, якія выяўлялі канкрэтную асобу). У сваю чаргу срэбныя ваты з’явіліся спачатку ў Еўропе, а пазней у Паўднёвай Амерыцы ў выглядзе бляшак і пласцінак у форме ахвярнікаў, сельскагаспадарчых жывёл, органаў цела і сімвалаў; таксама такія ваты маляваліся на дошцы, палатне і сценах.

Калі казаць пра значэнне, то, напрыклад, ваты ў выглядзе вока звязаны з захворваннямі зроку ў іх шырокім разуменні, з просьбай аб дапамозе пры галаўным болі ды псіхічных хваробах. Ваты ў выглядзе ступні або нагі сімвалізуюць просьбу аб аздаруленні або ідэю пілігрымкі. Ваты ў форме ружанца – удзячнасць за ласку, атрыманую з дапамогай Ружанцовай малітвы, якую здзяйсняла пэўная асоба. Радзейшай формай ватыўных дароў з’яўляюцца статуі або невялікія будынкі. У гісторыі часам на такім дары сустракаюцца літары GR, што азначае “*Grazia Ricevuta*” (з італ. “ласка атрымана”).

ВОТЫ Ў ТРАКЕЛЬСКІМ САНКТУАРЫІ

На Гродзеншчыне ў тракельскім санктуарыі абраз Багародзіцы таксама ўпрыгожаны вотамі просьбаў і падзяк. Сярод іх ёсць і ружанцы, і выявы частак цела – усе яны, як лічыць кс. Юрый Бяганскі, **“падкрэсліваюць важнасць місіі Найсвяцейшай Панны”**.

За час служэння святара ў санктуарыі (з 2018 года) некалькі ахвяраванняў вотаў таксама адбылося: **“У асноўным на працягу гэтых чатырох гадоў ваты складалі як падзяку за нешта. Маці Божая Тракельская дапамагала ў канкрэтных сітуацыях і чалавек такім чынам выражаў сваю ўдзячнасць”**.

Кс. Юрый Бяганскі заахвочвае дасылаць сведчанні аб атрыманых ласках праз пасрэдніцтва Маці Божай Тракельскай. Зрабіць гэта можна, напісаўшы ліст на электронную пошту trokeli72@mail.ru альбо звязаўшыся з парафіяй праз старонку ў Instagram [@sanktuariymatsi](https://www.instagram.com/sanktuariymatsi).

Актуальна ксёндз пробашч збірае сведчанні выслушаных просьбаў і цудаў. **“На працягу доўгіх гадоў мноства вернікаў атрымлівала ад Маці Тракельскай пэўную ласку аздарулення: фізічнага, псіхічнага альбо духоўнага. На дадзены момант маю каля дваццаці сведчанняў, якія дасылалі вернікі на працягу трох гадоў. Ёсць задумка сабраць іх яшчэ больш і зрабіць даступнымі для іншых, каб людзей прабудзіць. Ёсць тыя, хто атрымаў ацаленне, але забыўся падзякаваць Маці Божай. Калі ў нас няма ўдзячнасці, гэта вядзе да аддалення ад Бога і іншых людзей”**.

АБ ВЫКАНАНЫХ ПРОСЬБАХ

Дзелячыся гісторыямі вернікаў, якія прыязджалі маліцца ў тракельскую святыню, кс. Юрый узгадвае выпадкі, калі падчас пандэміі ён рэгулярна маліўся ў інтэнцыі аднаго чалавека, блізкага да смерці. Праз некалькі месяцаў той прыехаў, каб падзякаваць, бо застаўся жывы. **“Падчас пандэміі такіх выпадкаў было**

вельмі шмат. Частка з іх запісаная, частка – не”.

Сярод зафіксаваных гісторый ёсць таксама сведчанні вырашэння праблем з цяжарнасцю. Кустаў санктуарыя распавядае пра пару, якая мела некалькі выкідышаў. У 2018 годзе кс. Юрый падтрымаў іх і параіў больш маліцца да Маці Божай. Праз год жанчына нарадзіла.

“Таксама ёсць гісторыя з парай з Мінска, праваслаўнымі, якія доўга не маглі зацяжарыць. Яны шмат ездзілі па свеце з гэтай інтэнцыяй. У выніку трапілі сюды і цяпер маюць дачушку Дар’ю. Была і іншая сітуацыя,

Воты, ахвяраваныя Маці Божай, у тракельскім санктуарыі

калі людзі з Гродна прыехалі, каб памаліцца за дзіця. Жанчына ляжала на захаванні. Яны памаліліся на ружанцы, пасля мы разам удзельнічалі ў св. Імшы ў гэтай інтэнцыі. Дзіця выжыла. Я ўдзяляў яму сакрамэнт хросту, і цяпер яно нават прыязджае з бацькамі ў Тракелі да Маці Божай.

АКТУАЛЬНА

Ватыканская радыё

Дзяржсакратарыят апублікаваў архівы часоў Пія XII

Па просьбе Папы ў чэрвені 2022 года Гістарычны архіў Дзяржаўнага сакратарыята апублікаваў на сваім сайце электронную версію архіўнай серыі Ebrei (Яўрэі).

Яна ўтрымлівае, між іншым, просьбы аб дапамозе, якія яўрэі, ахрышчаныя і неахрышчаныя, адпраўлялі з усёй Еўропы Пію XII пасля таго, як пачаўся іх пераслед з боку нацыстаў. Працай з хадаініцтвамі займалася тагачасная Congregatio pro negotiis ecclesiasticis extraordinariis, цяпер Секцыя па сувязях з дзяржавамі і міжнароднымі арганізацыямі Дзяржаўнага Сакратарыята.

Архіўная серыя налічвае агулам 170 тамоў, што ў лічбавым выглядзе адпавядае амаль 40-а тысячам файлаў.

Папа правядзе кансісторый, беатыфікацыю і наведзе Акваду

Служба папскіх літургічных цэлебрацый паведаміла, што 27 жніўня 2022 года папа Францішак правядзе кансісторый па ўзвядзенні ў кардынальскую годнасць і па галасаванні адносна некаторых кананізацыйных спраў. На наступны дзень, 28 жніўня, Святы Айцец здзейсніць візіт у італьянскі горад Акваду, моцна разбураны землетрусам у 2009 годзе.

30 жніўня Папа будзе цэлебраваць святую Імшу з новымі кардыналамі і Калегіяй кардыналаў. Яна пройдзе ў базіліцы святога Пятра ў Ватыкане. 4 верасня Францішак узначаліць урачыстую літургію на галоўнай ватыканскай плошчы, падчас якой здзейсніць беатыфікацыю папы Яна Паўла I.

Caritas: кліматычныя змены ўплываюць на жыццё мільёнаў людзей

“Экстрэмальныя з’явы надвор’я штогод вымушаюць 25 мільёнаў чалавек пакідаць свае дамы”, – папярэджвае Caritas Internationalis.

“Кліматычныя змены ўплываюць на жыццё мільёнаў людзей. У найбольш абяздоленым становішчы знаходзяцца тыя, хто менш за ўсё вінаваты ў гэтых зменах”, – адзначаў Олівер Мюлер, дырэктар каталіцкай дабрачыннай арганізацыі. Ён падкрэсліў, што Сусветны дзень бежанцаў, які адзначаецца 20 чэрвеня, – “добрая магчымасць прыцягнуць увагу да лёсу кліматычных бежанцаў, пра якіх вельмі часта забываюць”.

Па словах Мюлера, за апошні год Caritas рэалізаваў 68 дабрачынных праектаў у рэгіёнах, якія значна пацярпелі ад змен клімату. Дапамога была аказана больш за мільёну чалавек.

Малітоўныя інтэнцыі на ліпень

паўсюдная

Молімся за пажылых людзей, якія з’яўляюцца каранямі і памяццю нацыі, каб іх вопыт і мудрасць дапамаглі самым маладым з надзеяй і адказнасцю глядзець у будучыню.

дыяцэзіяльная

Молімся за здароўе душы і цела для тых, хто так ці інакш пацярпеў ад пандэміі каранавіруса.

Прыклады вотаў каля абразы Маці Божай Кангрэгацкай у гродзенскай катэдры

і чалавекам. Гэты звычай прыйшоў у рэлігію з антычнай культуры. Ён бярэ пачатак

пярэсцёнка, васковыя ніткі розных памераў, якія прыносіліся дзеля ўратавання ад пагрозы

Рэдакцыя складае падзяку кс. каноніку Юрыю Бяганскаму за дасланы матэрыял, прысвечаны тэматыцы вотаў.

ПАРАФІЯДА ДЗЯЦЕЙ І МОЛАДЗІ

Парафіяда з'яўляецца перадусім часам сустрэчы з Богам і іншым чалавекам

працяг са с. 1

Прэс-служба Гродзенскай дыяцэзіі

Сустрэча, якая складалася з трыяды “святыня – тэатр – спорт”, сабрала дзяцей і моладзь з 25-і парафій Гродзенскай дыяцэзіі і парафіі Найсвяцейшай Тройцы ў Глыбокім (Віцебская дыяцэзія). У двухдзённай сустрэчы

ўдзельнічала ў цэлым 217 чалавек.

Пасля спаборніцтваў і конкурсаў у розных дысцыплінах творчага, спартыўнага і інтэлектуальнага характару пераможцамі сёлетняй Парафіяды сталі парафія Найсвяцейшай Тройцы ў Росі (дэканат Ваўкавыск) у намінацыях „святыня” і „тэатр” ды парафія Найсвяцейшай Тройцы ў Індуры (дэканат Гродна-

Захад) у намінацыі „спорт”.

Нягледзячы на спёку, удзельнікі стараліся паказаць найлепшыя вынікі, каб здабыць узнагароды, але таксама памяталі словы біскупа Гродзенскага Аляксандра Кашкевіча, адрасаваныя ім падчас Імшы, аб тым, што на Парафіядзе „не толькі золатам, срэбрам ці бронзай трэба ўзбагаціцца, але, найперш, верай”.

ПАЎСЮДНЫ КАСЦЁЛ

ПАРТУГАЛІЯ. Трэнер зборнай Партугаліі па футболе Фернанду Сантуш прыняў удзел у арганізаванай у Шавішы, на поўначы краіны, сустрэчы з духавенствам, у прыватнасці святарамі і клерыкамі, якія займаюцца спортам. Мерапрыемства праходзіла ў сувязі з падрыхтоўкай да ліпенскага футбольнага турніру партугальскага духавенства, г. зв. Clericus Cup у Шавішы. Падчас мерапрыемства знакаміты трэнер падзяліўся з удзельнікамі сустрэчы не толькі сваімі ведамі пра футбол, але і вопытам веры. Згадаў таксама сваё навяртанне і ўдзел у дзейнасці каталіцкіх супольнасцей.

ЗША. У Злучаных Штатах пачалося трохгадовае Нацыянальнае эўхарыстычнае абнаўленне. Паводле СНА, мэта душпастырскай кампаніі – “натхняць, выходзіць і аб’ядноўваць людзей у свеце, дзе мала хто ведае, што такое блізкасць з Езусам”. Арганізатары ўпэўнены, што “цуд рэальнай прысутнасці Хрыста можа вылучыць чалавечыя душы”. Амерыканскі епіскапат спадзяецца ў бліжэйшыя тры гады змяніць жыццё многіх католікаў і некатоликаў. Праграма распачалася Годам абнаўлення ў дыяцэзіях. Да чэрвеня 2023 года кожная з іх арганізуе мерапрыемствы, якія павінны паглыбіць разуменне Эўхарыстыі. Акрамя таго, запушчаны праект падрыхтоўкі Місіянераў Эўхарыстыі, задачай якіх стане ўсведамленне людзям, асабіста і ў інтэрнэце, сэнсу гэтага сакраманту. У наступныя два гады мае адбыцца Эўхарыстычнае абнаўленне парафіі, кульмінацыяй якога стане Нацыянальнае эўхарыстычны кангрэс.

ФРАНЦЫЯ. Сёлета лакальны Касцёл папоўніцца 117 новымі святарамі. Колькасць новапрэзбітэраў у гэтай краіне застаецца на стабільна нізкім узроўні. Ёсць 72 новыя дыяцэзіяльныя святары, 21 належыць да манаскіх кангрэгацый і 22 – да рухаў, супольнасцей або таварыстваў апостальскага жыцця. 6 святароў былі рукапакладзены для цэлебрацыі старарымскага абраду. Статыстыка, прадстаўленая епіскапатам Францыі, уключае таксама агульную колькасць пасвячэнняў, з улікам новапрэзбітэраў з іншых краін. Усяго іх 122. Гэтая статыстыка, аднак, не бярэ пад увагу 6 французскіх новапрэзбітэраў, пасвечаных у Святарскім брацтве св. Пія Х, адносіны якога са Святым Пасадам да гэтага часу не да канца ўрэгуляваны.

НІГЕРЫЯ. Як паведаміў прадстаўнік дыяцэзіі Аўчы, што ў штаце Эдо, у паўднёвай частцы Нігерыі раніцай у нядзелю 26 чэрвеня выкрадальнікамі быў забіты чарговы святар – 41-гадовы кс. Крыстафер Одыя. Ксёндз накіроўваўся на нядзельную св. Імшу ў касцёл св. Міхаіла ў Ікабімба, калі ў 6.30 да яго падышлі ўзброеныя выкрадальнікі. Затым гэтыя людзі забілі святара. Епархія Аўчы пацвердзіла навіну аб смерці ксяндза ў заяве прэс-сакратара кс. Пятра Егелева. Ад 1 студзеня 2022 года ў Нігерыі забілі трох святароў.

Падрыхтавана на падставе інтэрнэт-крыніц.

МАЕ ІТАЛЬЯНСКІЯ ЗАМАЛЁўКІ

Ангеліна Марцішэўская

На сваю першую св. Імшу ў Італіі я трапіла сёлета акурат на ўрачыстасць Уваскрасення Хрыста. “Cristo è risorto!”, – зразумела, гэта было першае, што пачула з вуснаў святара. Вокліч ён суправаджаў эмацыянальным жэстам, і пасля ксяндза было ўжо не спыніць. Сапраўды, эмацыянальнасць італьянцаў праяўляецца і ў рэлігійных практыках, таму кожнае чарговае казанне, якое мне даводзіцца пачуць, ператвараецца амаль у спектакль.

Калі надыходзіць кульмінацыя – прыняцце св. Камуніі, усе прысутныя вымаюць з торбачак антыбактэрыяльны гель і апрацоўваюць рукі. Пасля становяцца ў доўгую чаргу і паступова набліжаюцца да святара. Камунію прымаюць на рукі і пасля кладуць у рот. Такія рэгуляванні былі ўведзены ў час пандэміі каранавіруса і дзейнічаюць дагэтуль. Мне было ўнівэрну.

Падчас абраду перадачы знаку супакою ўвесь касцёл ажывае і нанова праяўляецца італьянская экспрэсіўнасць. Парафіяне вітаюць усмешкамі ўсіх, хто побач, а пасля выглядваюць і махаюць рукамі ўсім, хто знаходзіцца ў іншых частках касцёла. Рытуал зацягваецца, бо ніхто не хоча кагосьці прапусціць.

Вельмі характэрнымі для італьянцаў з’яўляюцца таксама спазненні. З маіх

назіранняў – яны спазняюцца на працу, рамантычныя спатканні, са спазненнем распачынаюць мерапрыемствы. Але – не св. Імшы. Калі служба павінна распачацца ў 11.00, акурат у 11.00 чуваць звончак і ксёндз уваходзіць у святыню. Інакш кажучы, дзеля Госпада італьянцы

Згаданыя прыкметы назіралі ў невялічкіх мястэчках на поўначы Італіі.

здраджваюць самім сабе. Дарэчы, св. Імша звычайна не доўжыцца болей за адпаведны для гэтага час – праз гадзіну ўсё разыходзяцца. Ці дакладней, выходзяць з касцёла і гуртуюцца на пляцоўцы ля святыні: смяюцца, гутараць, гамоняць.

Лёгкасць быцця адлюстроўваецца і ў мэтах збораў ахвяраванняў. Калі ў нашых касцёлах мы часта бачым скарбонкі з надпісамі

“На рамонт касцёла” ці “Для ўбогіх”, то ў італьянскіх святынях можна ўбачыць кошыкі з такімі ж эфйрнымі словамі “offerte per fiori” – то-бок, ахвяраванні на кветкі. Адпаведна, касцёл у такім выпадку ўпрыгожваецца не сезоннымі півонямі, а вытанчанымі ранункулюсамі.

Калі парафія перажывае пэўную ўрачыстасць, то рэлігійную падзею складана адрозніць ад вечарыны. Аднойчы я трапіла на св. Імшу, калі моладзь прымала сакрамант канфірмацыі. І жанчыны, і мужчыны, і хлопцы з дзяўчатамі апранутыя ў лепшае. Адзенне – усё радасных колераў. Высокія абцасы і высокія прычоскі. Мочкі вушэй адцягваюць важкія завушніцы, а на пальцах красуюцца і зіхацяць залатыя пярсцёнкі з каменьчыкамі. Карацей, дзень святы святкуюць.

Аднак найбольш намацальным сімвалам каталіцтва ў Італіі для мяне з’яўляюцца маленечкія каплічкі з такімі ж маленькімі фігуркамі Марыі ўнутры. Каплічкі

МУЗЫКОЛАГ І ДАСЛЕДЧЫЦА КАСЦЁЛЬНЫХ СПЕВАЎ: “МЫ МОЖАМ ГАНАРЫЦЦА, ШТО МАЕМ СВОЙ ІМШАЛ”

працяг са с. 1

Размаўляў Арцём Ткачук

– **Калі Вы даследавалі працу над беларускім Імшалам, размаўлялі з людзьмі якія гэтым займаліся, што было складаней перакладаць – тэксты ці музыку?**

– Напэўна, музыку. Калі пачаліся працы над афіцыйнай версіяй Імшала, у нас проста не хапала спецыялістаў.

– **Я правільна разумею, што, каб рыхтаваць такія мелодыі, трэба ведаць традыцыю спеваў у Касцёле?**

– Каб адаптаваць грыгарыянскія мелодыі, трэба добра ведаць лаціну, сваю мову і грыгарыянскі спеў – у дадзеным выпадку, перш за ўсё, правілы адаптацыі лацінскай кантыляцыі (г. зн. простых мелодый, заснаваных на дэкламацыі, з кадэнцыйнымі формуламі, звязанымі, часцей за ўсё, са знакамі прыпынку). Такім чынам, адаптацыя мелодый вяжацца, у першую чаргу, са структурай тэксту і слова, а таксама трэба памятаць, што не кожная мова падыходзіць для адаптацыі лацінскіх спеваў.

– **Атрымліваецца, іншым краінам гэты працэс даваўся прасцей? У Беларусі на той момант ўсё-такі не было кляштароў, дзе б грыгарыянскі спеў практыкаваўся.**

перарвана ў многіх краінах.

– **А чаму некаторыя спяваныя моманты св. Імшы адрозніваюцца ў розных краінах? Напрыклад, адказ вернікаў “І з духам тваім” перад прэфацыяй па-польску і па-беларуску гучыць зусім інакш.**

– У спосабе адаптацыі грыгарыянскіх мелодый шмат залежыць ад сінтаксісу, націскаў дадзенай мовы. Такім чынам, адаптаваныя мелодыі лацінскіх спеваў адрозніваюцца ў розных мовах. Як мне здаецца, адной з найбольшых праблем, на якія наткнуліся члены камісіі падчас падрыхтоўкі Імшала, быў націск на апошні склад. Таму часам узнікалі цяжкасці з захаваннем арыгінальнай структуры кадэнцыйных формул – “І з духам тваім” з’яўляецца тут добрым прыкладам.

Беларуская мова не самая зручная для адаптацыі з-за націскаў на апошні склад. У любым выпадку, у нас ужо ў нейкім сэнсе сфарміравалася сваё традыцыя, і я думаю, што не трэба яе змяняць.

– **То-бок, формула для беларускага тэксту не адпавядае арыгінальнай, але зручнейшая для спявання па-беларуску?**

– На самым пачатку, калі ўсе памяталі “польскія” мелодыі (адаптацыі), было вельмі складана, а цяпер, напэўна, ужо наадварот – так зручней. Перад выданнем

імі карысталіся і былі да іх прызвычаеныя. Яны захоўвалі польскую структуру формулы спеваў. Там была ўжо іншая праблема – яны не глядзелі на націскі ў словах. Напрыклад, ва ўзгаданым адказе вернікаў “І з духам тваім” націск рабіўся на перадапошні склад – “тваім”.

– **У некаторых парафіях да сёння можна пачуць такое. Атрымліваецца, гэтыя мелодыі не супадаюць з пазначанымі ў Імшале?**

– Так. Магчыма, яны прызвычаліся да студыйнага выдання яшчэ да паўстання афіцыйнага Імшала. Напрыклад, гродзенскі пераклад паўставаў у семінары пад кіраўніцтвам кс. Тадэвуша Вышынскага. Ён рабіў і пераклад, і музыку. Магчыма, на Гродзеншчыне гэтая версія перанялася, бо з яе складана было пераходзіць на новую і, месцамі, складанейшую ды адрозную ад польскай формулу.

– **Чым мы можам ганарыцца ў плане спеваў у нашым Імшале? Ці ёсць нейкія асаблівасці, унікальнасці?**

– Цяжка сказаць, што мы штосьці стварылі. Мы скарысталі грыгарыянскую традыцыю і адаптавалі мелодыі. Аднак у любым выпадку мы можам ганарыцца, што маем свой Імшал, зацверджаны Апостальскай Сталіцай. І калі шмат людзей збіраецца, то ўсе ведаюць, як і што спяваць. Я памятаю, калі ў наш касцёл прызджаў шмат людзей з іншых парафій, то спевы раз’язджаліся, кожны спяваў па-свойму. Дзесьці прызвычаліся так, а дзесьці інакш. Тое, што была створана адна форма для ўсіх – важная.

– **Імшал аб’яднаў беларусаў.**

– Так. Лакальныя традыцыі таксама важныя, але што тычыцца формы літургіі, то добра, каб была адна.

– **А колькі ўвогуле гадоў мелодыям, якія выкарыстоўваюцца ў сучасным Імшале?**

– Можна казаць, што грыгарыянскі рэпертуар склаўся ўжо ў другой палове VIII стагоддзя. Гэта мы гаворым не пра рэцытатыў, а пра больш складаныя спевы. Рэцытатыў і літургічныя спевы пачалі кшталтавацца ўжо ў IV стагоддзі.

Працэс фарміравання літургічных спеваў, асабліва калі гаворка ідзе пра лацінскую кантыляцыю, пачаўся ўжо ў IV стагоддзі – калі хрысціяне атрымалі свабоду, пачалося будаўніцтва базілік і, самае галоўнае, была ўведзена лацінская мова.

– **Выходзіць, многія імшальныя спевы і мелодыі, якія мы сёння чуем, маюць па тысячы гадоў?**

Ірына Хахульская –
доктар музыкалогіі,
супрацоўніца Інстытута
мастацтва Польскай
акадэміі навук.
Займаецца літургіяй
і спевам
заходняга Касцёла.
Даследавала адаптацыю
лацінскай кантыляцыі
ў Рымскім Імшале
для дыяцэзіі Беларусі.
Паходзіць з в. Дзераўная
Стаўбцоўскага раёна.

– Нават больш. Рэцытатывы, якія выкарыстоўваюцца падчас Імшы, з’яўляюцца аднымі з найстарэйшых спеваў Касцёла. Да канца VII стагоддзя асноўная структура св. Імшы – з яе абрадамі, якія мы маем сёння, – была сфарміравана.

– **То-бок, Імшал застаецца пэўнай стужкай, якая злучае сёння вернікаў з тысячагадовай традыцыяй грыгарыянскіх спеваў?**

– Так. Але не толькі Імшал. Мы, магчыма, проста не ўяўляем, але ёсць новыя спевы, у якіх выкарыстоўваюцца грыгарыянскія мелодыі ці якія натхнёныя гэтай музыкай.

– **Мне падаецца, сёння спяваная Імша робіцца рэдкасцю. Усё больш літургія рэцытуецца. Адкуль, на Ваш погляд, бярэцца такая тэндэнцыя?**

– Тут можна паразважаць, хто спяшаецца – людзі ці святары. Людзі любяць, калі Імша кароткая, а часта і самі святары спяшаюцца. Свет сёння жыве хутка. Літургія павінна трымаць спакойна. Калі яе ўсю праспяваць, яна

Мне падаецца, гэта маё асабістае меркаванне, мы хочам мітусню ўцягнуць таксама ў Касцёл. У Касцёле таксама спяшаюцца. Мы губляем сферу, у якой можам спыніцца, не спяшацца і ўрачыста ды ў спакоі падзякаваць Богу.

Сёння ўвогуле не надаецца такой вагі мастацтву ў Касцёле – спеву, архітэктуры, выяўленчаму мастацтву, – і гэта вельмі дрэнна.

– **Падзяліцеся, калі ласка, на якіх кітах стаіць Ваша захапленне грыгарыянскім спевам? Адкуль яно бярэцца і што Вам дае асабіста?**

– Грыгарыянскі харал – гэта незвычайны спеў. Што цікава, ён створаны спецыяльна для літургіі і пасуе толькі да літургіі, не падыходзіць для канцэртаў. Гэта проста малітва. На жаль, мала дзе практыкуецца спеў грыгарыянскага харала.

Трэба дадаць, што калі ў літургію былі ўведзены нацыянальныя мовы, паўстала шмат прыгожых спеваў на іх. Там укладвалася тэалогія, і музыка была на належным узроўні. Гэта

ГІСТОРЫЯ ТЛУМАЧЭННЯ РЫМСКАГА ІМШАЛА НА БЕЛАРУСКУЮ МОВУ

Перыяд СССР – першы пераклад кс. Уладзіслава Чарняўскага. Гэтая праца стане пазней узорам для афіцыйнай камісіі, якая займалася тлумачэннем.

1994 г. – зацвярджэнне Парадку Імшы і чатырох Эўхарыстычных малітваў у Рыме.

1996 г. – першае студыйнае выданне Імшала з мелодыямі.

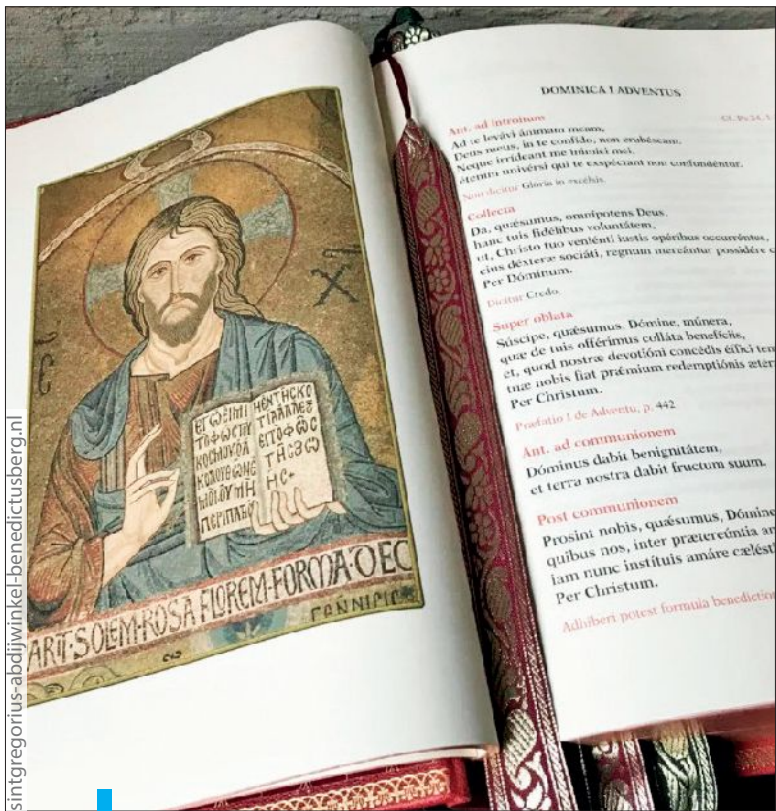
1997 г. – Мітрапалітальная Камісія па перакладзе літургічных тэкстаў і рэлігійнай літаратуры прыступае да працы над афіцыйным тлумачэннем Рымскага Імшала.

2004 г. – выданне і зацвярджэнне ў Рыме Рымскага Імшала для дыяцэзіі Беларусі.

не будзе трымаць 50 хвілін. Але гэта трэба, каб святар хацеў спяваць, любіў спяваць – трэба ж сесці і павучыцца. Уся Імша можа быць спяваная, у тым ліку чытанні. У маёй парафіі (калі я была дзіцём) святар спяваў большую частку Імшы, спявалася таксама Credo, і гэта трывала, прынамсі, паўтары гадзіны.

таксама наша духоўнае багацце. Зараз, на жаль, мала пішацца літургічных спеваў на высокім мастацкім узроўні, якія, да таго ж, яшчэ захоўваюць сасігум.

Дарэчы, хачу толькі дадаць – нельга ўводзіць у літургію паломніцкія песні, няхай застаюцца на пілігрымку.

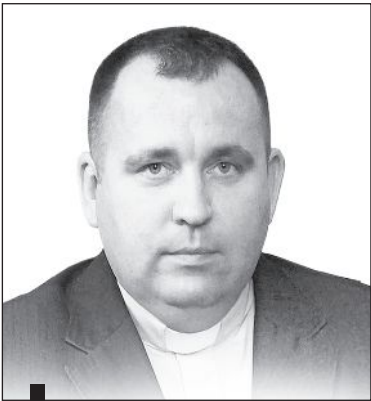

Апошняе (трэцяе) выданне Рымскага Імшала 2002 г., тлумачэннем якога карыстаюцца дыяцэзіі ў Беларусі

– Гэта дакладна. Хоць, з іншага боку, гэта быў настолькі позні час, што і ў другіх краінах грыгарыянскі харал быў сапхнуты. Мала дзе была бесперапынная традыцыя, і нават там яна была не зусім такой. Гэтая нітка традыцыі была

афіцыйнага Імшала, у нас былі лакальныя выданні. Яны былі зроблены на польскі манер. Было выдана Чырвонага касцёла, гродзенскі пераклад, пераклад кс. Уладзіслава Чарняўскага. Яны ксеракапіраваліся і хадзілі па парафіях. Ксяндзы

ДАПАМАГЧЫ
ДОБРАЙ РАДАЙ

Кс. Павел Салабуда,
псіхолаг

працяг са с. 1

Летнія месяцы дазваляюць большасці з нас усё часцей думаць пра водпуск, а таксама выкарыстоўваць час адпачынку. Некаторыя могуць здзівіцца таму, што не ўсе ўмеюць адпачываць. Існуе вялікая група людзей, для якіх адпачынку можа і не быць, якія лічаць сябе працаголікамі, а гэта, на жаль, ужо залежнасць. Аднак варта памятаць, што паўнавартасны адпачынак павінен прысутнічаць у нашым жыцці.

У сучасную эпоху развіцця тэхналогій, хуткага рытму жыцця, зменлівых рэалій у свеце, абавязка ў ўзрастаючага стрэсу навокал цяжка расслабіцца і добра адпачыць. Сустракаецца ўсё больш выпадкаў хранічнай стомленасці. Такі стан,

перш за ўсё, дрэнна адбіваецца на нашым здароўі і прыводзіць да шматлікіх захворванняў. Калі чалавеку не хапае адпачынку, гэта таксама адбіваецца на псіхіцы: напрыклад, пагаршаецца канцэнтрацыя ўвагі, надакучае бяссонніца, з'яўляюцца цяжкія эмоцыі, такія як злосць, нецярплівасць і г. д.

Можна аднаўляць сілы парознаму, але варта памятаць, што адпачываць павінна і сфера цела, і сфера духу. Многія псіхологі раяць не планаваць дакладна жаданы водпуск, бо часам найлепшым з'яўляецца падыход “будзь што будзе”. Перш чым мы прыступім да планавання водпуску і расслаблення на адпачынку, варта ўзгадаць пра існаванне розных метадаў рэлаксацыі, якія дазваляць нам адпачыць у любы час. У інтэрнэце можна знайсці вялікую колькасць такіх метадыч. Згадаю некаторыя з іх:

1. **Расслабленне праз дыханне: мозг кожнага з нас мае патрэбу ў кіслародзе. Дзякуючы дыхальнай рэлаксацыі, якая заключаецца ў засяроджванні ўвагі на правільным і поўным наступленні наветра ў лёгкія і выпусканні яго, мы вызваляем розум ад непатрэбных і напружаных думак, а таксама насычаем цела кіслародам.**

2. **Музыка глыбокага сну:**

перад сном можна ўключыць адмысловую расслабляющую музыку.

3. **Візуалізацыя: можна ствараць ва ўяўленні карцінкі. Напрыклад, уявіць месца, дзе будзем адчуваць сябе ішчасліва і спакойна.**

4. **Існуюць таксама спецыяльныя практыкаванні, такія як трэнінг Шульца або Якабсана.**

Аднак пра водпуск таксама трэба памятаць. Каб адчуваць сябе спакойна, неабходна ўжо напярэдадні адпачынку крыху супакойць свой розум, суцішваючыся і пазбаўляючыся ад лішніх эмоцый і раздражняльнікаў. Варта дэлегаваць свае абавязкі людзям, якія Вас замяняць, каб у водпуску Вы не думалі пра тое, як там на працы ці дома. лепш за ўсё ў час адпачынку не кантактаваць з тымі, хто мае непасрэднае дачыненне да Вашай працы і абавязкаў. Працягласць водпуску таксама важная. Сучасныя даследаванні псіхологаў пацвярджаюць, што для адпачынку 7-9 дзён не дастаткова, бо арганізм яшчэ не здольны ўмацаваць імунітэт. Пастрабуйце прызначыць на гэтую мэта належную колькасць дзён.

Чарговымі памылкамі, акрамя занадта дакладнага планавання адпачынку, з'яўляюцца

таксама злоўжыванне алкаголем, не выпусканне смартфона з рук, разграбанне розных заваў. Напрыклад, некаторыя бяруць з сабой ноўтбук, каб трохі папрацаваць, але ў водпуску варта адключыцца ад таго, што звязана з прафесійным жыццём.

На адпачынку варта засяродзіцца тут і цяпер, атрымліваць асалоду ад кожнага імгнення, а пасля вяртання з водпуску знайсці час на адаптацыю. У інтэрнэце таксама шмат інфармацыі і ідэй на тэму адпускунага расслаблення. Напрыклад:

- **узяць з сабой добрую музыку або кнігу для прыемнасці,**
- **штацыраваць без мэты і харчавання здаровай ежай,**
- **не спяшацца і праводзіць больш часу на свежым паветры і г. д.**

Жадаю ўсім добрага і прыемнага адпачынку. Няхай ён будзе эфектыўным і дадасць сіл і матывацыі, каб ставіць перад сабой новыя мэты ў жыцці. Напрыканцы сваіх разважанняў хацелася б падзяліцца з Вамі трапнай думкай невядомага мне аўтара: “Цела чалавека можа адпачыць на пляжы або ў басейне, розум можа адпачыць падчас чытання добрай кнігі, у кіно ці тэатры, але сэрца можа адпачыць толькі ў Богу”.

ЗАДАЙ ПЫТАННЕ

Пасля якога граху можна прыступаць да св. Камуніі, а пасля якога трэба спачатку прыступіць да сакраманту паяднання?

przewodnik-katolicki.pl

Усе праблемы, якія тычацца нашай веры, шырока і вычарпальна каментуюцца ў Катэхізісе Каталіцкага Касцёла.

“Трахі трэба ацэньваць паводле іх цяжару. Адрозненне паміж смяротным грахам і лёгкім, якое ўжо бачна ў Святым Пісанні, было прынята ў традыцыі Касцёла. Досвед людзей яго пацвярджае. Смяротны грэх знішчае ў нас любоў з-за сур’ёзнага парушэння Божлага закону; прапануючы чалавеку ніжэйшыя даброты, ён адварочвае яго ад Бога, які з’яўляецца яго канчатковай мэтай і ішчасцем. Лёгкі грэх дазваляе любові трымаць, хоць крыўдзіць яе і раниць” (KKK 1854, 1855).

Смяротны грэх мае месца тады, калі ён адначасова датычыць значнай матэрыі і здзяйсняецца ў поўнай сьвядомасці і дабравольна. Цяжасць дадзенай сітуацыі лепш за ўсё вызначаць запаведзі. Яны з’яўляюцца ўказальнікамі, якія даюць нам належнае распазнанне (параўн. KKK 1857, 1858).

Варта таксама памятаць, што хрысціянін павінен пастаянна клапаціцца аб чуласці сумлення. Гаворка аб тым, каб не кіравацца выключна запаведзямі. Напрыклад, у запаведзях няма згадкі пра занябданне дабра. А часам адсутнасць міласэрнасці, дапамогі, аказанай іншаму чалавеку, могуць быць такім жа цяжкім грахам, як той жа крадзеж. Пан Езус неаднаразова перасцерагаў нас ад толькі фармальнай справядлівасці, якая вынікае са строгага захавання правіл. Хрысціянін павінен быць здольны на большае: дабро, міласэрнасць, павагу і дабрыню нават да сваіх ворагаў.

Таму, калі Вы робіце рахунак сумлення, прымайце пад увагу не толькі тое, што зрабілі дрэнна. Падумайце, ці не былі цяжкім грахам Ваша абьякаваць і адсутнасць дабрыні. Акрамя таго, лепшае рашэнне – спавядацца, калі пачынаеш сумнявацца, цяжкі быў грэх ці лёгкі. Ужо само тое, што Вы задумваецеся над гэтым, з’яўляецца свайго роду папераджальным знакам і сігналам да ўвагі. У гэтым выпадку добра прадставіць міласэрнаму Богу ў сакраманце паяднання ўсе свае слабасці. Прысутнасць ласкі адпушчэння грахоў умацоўвае нас, каб працягваць змагацца са спакусамі, і дае нам сілы трымаць у дабры.

ЭКАЛОГІЯ
СУЖЭНСТВА

Вераніка Рогач – каталічка, ішчаслівая жонка і маці траіх дзяцей, псіхолаг і сямейны кансультант. Разам з мужам распрацавала і вядзе курс па навучанні сімптатэрмальнаму метаду распазнавання плоднасці. Звярнуцца за інфармацыяй або кансультацыяй можна праз акаунт жанчыны ў Instagram @veronikarogach (сямейны псіхолаг).

МУЖЧЫНСКІ І ЖАНОЧЫ ПОГЛЯД НА СУЖЭНСКУЮ БЛІЗКАСЦЬ

У мінулым артыкуле я пачала разважаць пра сужэнскую блізкасць і яе ролю ў адносінах мужа і жонкі. Я казалі аб тым, што ў сексуальных адносінах ёсць дзве рэальнасці – адзінства і бацькоўства. Часта здараецца так, што сужэнцы ставяць на першае месца задавальненне, якое непазбежна прыводзіць да непаразумення, недаверу і раздзялення. Мы не можам выкінуць з сужэнскай блізкасці бацькоўства, гэта немагчыма. Гэта шлях кантрацэпцыі, які вядзе ў нікуды. Давайце глыбей паглядзім на блізкасць мужчыны і жанчыны.

кагосьці ў сваё цела. І гэта нельга зрабіць у абы-якіх умовах. Ідзем далей.

Жанчына ведае, што можа быць зачатае дзіця, хаця і не абавязкова. І калі гэта здарыцца, то яна будзе выношваць дзіця 9 месяцаў, потым нараджаць, карміць. І яна ўсё жыццё будзе маці дзіцяці, якога вынасіла, нарадзіла і выкарміла. Тут успрыманне шлюбнай блізкасці адрозніваецца. Мужчына глядзіць на гэта праз прызму некалькіх секунд, а жанчына – заўсёды праз прызму цэлага жыцця. Калі здараецца блізкасць, то, магчыма, жанчына плодная. А калі яна плодная, то можа з’явіцца і дзіця, якому патрэбна маці, але таксама і бацька. Да канца жыцця.

Насамрэч аб якасці сексуальных адносін судзіць не мужчына, а жанчына. І гэтая якасць залежыць ад абставін, якія ёй забяспечаны. Іх можна сісла абзначыць псіхічным камфортам. Жанчына не павінна нечага баяцца. Давайце паглядзім, што ляжыць у аснове жаночых страхав. Гэта можна прілюстравіць дзесяткамі прыкладаў. Самы просты, вонкавы, – каб ніхто не падглядаў у акно. Мужчына без праблем можа зразумець, што трэба закрыць шторы, бо па вуліцы ходзяць людзі.

Тым не менш, нават самы

разумны мужчына можа не паверыць, што жанчыне замінаюць незакрытыя шторы аж на 15-ым паверсе. Бо яму яны не перашкаджаюць. У гэтым праблема мужчыны. Ён павінен паверыць, што калі жанчыне нешта перашкаджае суб’ектыўна, яно перашкаджае і аб’ектыўна.

Іншая праява жаночага страху ў сувязі з магчымай цяжарнасцю – ці будзе ў дзіцяці бацька на ўсё жыццё. Жанчына мае патрэбу ў такім спакоі. А мужчыны абавязаны гарантаваць гэта сваім жонкам.

Мужчыне варта хаця б раз на тыдзень паўтараць сваёй каханай: “Не ведаю, што ты там прыдумала, але я заўсёды буду тваім мужам. Нават калі ты ўцячэш, я ўсё роўна цябе знайду”. Але з практыкі кансультавання мне вядома, як часта мужчыны шантажыруюць жонкаў разводам. Ім здаецца, што запалохванне прымусіць жанчын паводзіць сябе лепш. А ўсё якраз наадварот. Муж не разумее, што гэта разбурае яго сексуальныя адносіны з жонкай. Бо страх прыносіць вялізную шкоду.

Гэты страх адчуваюць многія жанчыны. Але мужчыны павінны на яго адказаць. І, напэўна, адказ, якога чакаюць усе жанчыны, адзін: “Калі дзіця зачатае, то я як яго бацька не дазволю прычынуць яму шкоду. Нягледзячы на тое, што

мы яго не планавалі. Нягледзячы на тое, што лічылі, што нам не патрэбна больш дзяцей. Але калі дзіця зачатае, то я як бацька гарантаую яго бяспекі. Нават калі б ты звяр’яцела і захацела яго забіць, я гэтага не дапушчу”. І тады жанчына можа больш не баяцца.

Не баяцца, што нехта падслуховае за сцяной. Не баяцца, што ў дзіцяці не будзе бацькі. Не баяцца таго, што будзе, калі з’явіцца дзіця. Калі гэты страх ліквідаваны, то можна будаваць сапраўды глыбокія сексуальныя адносіны. І гаворка не толькі пра фізічны адчуванні. Гаворка пра вельмі глыбокі ўзаемаадносіны. І мужчыну гэта цяжка зразумець.

Яшчэ раз паўтараю: суб’ектыўны страх жанчыны – гэтая аб’ектыўная перашкода. Калі мужчына не бярэ адказнасць за кожнае зачатае ім дзіця, то жанчына ніколі не дасягне стану поўнага спакою. І тады сексуальная сфера будзе не збліжаць, а аддаляць мужа і жонку, выклікаючы расчараванне.

І тут ёсць магчымасць, якую даюць метады прыроднага планавання сям’і. Магчымасць спакойна і радасна прымаць сваю плоднасць, распазнаваць сваю плоднасць, узгадняць жыццё з натуральным цыклам жаночага арганізма. Без умяшання, без страху. У згодзе з прыродай.

МУЖЧЫНСКІ
ПОГЛЯД

Падыход мужчыны вельмі просты. Можна сказаць, што ён гатовы ў любы момант і днём, і ўначы. У лічаныя секунды ўзнікае ўзбуджэнне, якое потым разражаецца. І гэта заўсёды забяспечвае мужчыну аўтаматычна моцнае задавальненне. Моцнае ўзбуджэнне, якое хутка разражаецца, заўсёды дастаўляе задавальненне.

Нават калі чалавек бяжыць за аўтобусам і паспявае яго дагнаць, ён радуецца. Ясна, што сексуальная напруга ў мужчыны нашмат мацнейшая, чым страх не дагнаць аўтобус. І задавальненне таксама большае. Але механізм падобны. І гэта парадокс: мужчына можа лёгка перажыць сексуальнае задавальненне, і якраз гэта не дазваляе яму ўбачыць сексуальную сферу ва ўсёй паўнаце.

Мужчына не ведае, якія страхі, бар’еры, жаданні, пачуцці ёсць у жанчыны. І даведацца пра гэта можа толькі ад яе. Такім чынам, ключом да сексуальнага поспеху, калі можна так выказацца, з’яўляецца жанчына.

ЖАНОЧЫ
ПОГЛЯД

Блізкасць адбываецца ў жаночым цэле. Гэта вельмі важная псіхалагічная падзея – упусціць

ТЫ САПРАЎДЫ ХРЫСЦІЯНІН?

Чым адрозніваецца жыццё хрысціяніна ад нехрысціянна? Няўжо толькі паходамі па нядзелях у касцёл ці царкву? Ці святкаваннем Раства і Вялікадня? Або, можа, строгім выкананнем усталяваных прадпісанняў?

■ **Бажэна Панасевіч**

Што такое хрысціянства? Калі прыгледзецца, то ў наш час выразных адрозненняў паміж вернікамі і нявернікамі не ўбачыш. Лад жыцця такі самы. А часам здараецца, што “гэтыя няверуючыя” маюць большы парадок: у ўсіх сферах свайго жыцця: у адносінах, фінансах, кар’еры, адпачынку, здароўі. І выглядаюць яны больш радаснымі і шчаслівымі. Ды і добрыя справы таксама здзяйсняюць. Айцец Мечаслаў Лусьяк аднойчы сказаў у сваім разважанні, што такія людзі, не падазраючы, жывуць (могуць жыць) Евангеллем.

“Вы – соль зямлі. Калі ж соль страціць смак, то чым пасоліш яе? Яна ўжо ні на што не прыдасца, хіба што выкінуць яе вон на паптанне людзям. Вы – святло свету. Не можа схавацца горад, які стаіць на вяршыні гары” (Мц 5, 13–14).

Мы губляем гэтае ўнутранае святло. Гэты маяк любові, спакою, радасці, які прыцягвае, як магніт, іншых, вяртае іх з цемры. Але “хіба

можа сляпы вадзіць сляпога? Ці ж не звалюцца абодва ў яму?” (Лк 6, 39).

Хрысціянства – гэта лад жыцця. Напрыклад, калі чалавек выбірае здаровы лад жыцця, ён развіваецца і ўдасканалюецца ў гэтым, спрабуе новыя практыкаванні, рацыён харчавання і г. д., а таксама ўвесь час знаходзіцца ў пошуку і адкрыты на змены. Практикуючы ўсё, паступова пачынае гэтым жыць.

Хрысціянства – гэта свядомы выбар. Гэта пра жыццё, згодна з высокімі стандартамі. І гэта большая частка працы, інвестыцый: свайго часу, сіл, сродкаў. Гэта таксама адмова ад чагосьці больш прыемнага, магчыма, нават выхад з нейкіх адносін. А яшчэ сталае развіццё і паглыбленне асабістых адносін з Богам, з сабой, з іншымі людзьмі.

На ўсё жыццё не хопіць ведаў, атрыманых на ўроках рэлігіі, якія былі ў дзяцінстве або перад прыняццем сакраментаў святой Камуніі і канфірмацыі. Пасля іх вялізныя натоўпы “вернікаў” кудысьці знікаюць. Як кажуць студэнты аб экзаменах: “Здалі – забыліся”. Паставілі галачкі, што выканалі, і пайшлі жыць “сваё жыццё”: праца, сям’я, адпачынак, хобі і г. д. Няма часу. І наша вера спыняецца на хаджэнні ў касцёл ці царкву па нядзелях і на выкананні абрадаў.

А духоўны голод нікуды не дзяецца. Ён узрастае. І калі не даваць правільнай ежы, наш дух можа згаснуць. Бо кожную сувязь з іншай асобай, кожны ўзаемаадносіны, якія шануеш, трэба забяспечваць клопатам,

увагай. А Бог – гэта асоба.

Верыць – гэта выбар. А выбіраць – значыць браць на сябе адказнасць, прымаць наступствы ад сваіх рашэнняў. “І зненавідзяць вас усе за імя Маё. Але той, хто вытрымае да канца, будзе збаўлены” (Мк 13, 13).

Верыць – гэта выбар, каб

прызнаць, што ёсць Нехта Вялікі, ад якога ўсё пачалося, гэта выбар, каб мець давер да таго, што ўказаны шлях – самы праўдзівы, і гэта выбар, каб спадзявацца на Кагосьці, чыё імя Усемагутны, чыё імя Я ЁСЦЬ.

Праўда ў тым, што цяжэй за ўсё чалавеку прызнаць,

што не ён сам усё вырашае, не заўсёды яго справядлівасць самая сапраўдная. Часта людзі “караюць” сябе за свае слабасці самі і не вераць у любоў, міласэрнасць і прабажэнне для іх.

“Прыйдзіце да Мяне, усе спрацаваныя і абцяжараныя, і Я супакою вас” (Мц 11, 28). “Ён узяў на Сябе немачы нашыя, Ён сам зносіў наш боль” (Іс 53, 4).

Нішто так не аддаляе ад Бога, як уласная самаправеднасць і нешта такое, што мы называем ганарыстасцю, якая можа праяўляцца ў празмерным клопаце аб бліжнім ці ў тым, каб быць для ўсіх добрым і цярпімым. “Няхай будзе слова вашае «так-так», «не-не». А што звыш гэтага, тое ад злога” (Мц 5, 37).

Хрысціянства – гэта пра свабоду. Бо нават сам Бог не навязвае сябе: “Вось стаю каля дзвярэй і стукаю. Калі хто пачуе Мой голас і адчыніць дзверы, увайду да яго і буду вячэраць з ім, а ён са Мною” (Ап 3, 20).

Мы, аддаючы сябе, павінны памятаць: “Калі жадаеш нешта зрабіць для кагосьці, падумай, ці гатовы ты, што табе за гэта не скажуць «дзякуй», а можа, зусім не заўважаць. Калі не гатовы, то не рабі”.

У “хрысціянскіх колах” кажуць: “Бог павінен быць на першым месцы”. Я б сказала, што Ён мусіць быць у цэнтры. Як рамонак. Пялёсткі – нашы сферы жыцця, якія вядуць да жоўтай сярэзіны – да Бога. Калі рамонак вяне, пялёсткі адпадаюць. Так у канцы нашага жыцця застанёмся толькі я і Ён.

РАЗВАЖАННІ З БОЖЫМ СЛОВАМ

■ **Кс. Юрый Марціновіч, святар рымска-каталіцкага абраду**

10 ліпеня – каментарый да Евангелля на XV Звычайную нядзелю (Лк 10, 25–37)

Чалавек з чутым сэрцам

Прыпавесць пра міласэрнага самараніна паказвае, якім павінна быць наша стаўленне да церпячых бліжніх, да людзей у патрэбе. Нам нельга праходзіць міма іх, абмінаць з абыходамі, але трэба спыніцца побач і прыняць канкрэтныя меры.

Міласэрны самаранін – гэта чалавек, які спыняецца перад пакутамі іншай асобы. Такое спыненне азначае не цікаўнасць, а гатоўнасць. Гэта чалавек, уразлівы да цяргаванняў іншых, чалавек з чутым сэрцам, усхваляваны няшчасцем бліжняга, але расчужаецца і спачуваннем ён не абмяжоўваецца. Міласэрны самаранін – той, для якога эмоцыі становяцца стымулам да дзеянняў, накіраваных на дапамогу параненаму. Міласэрны самаранін – гэта той, хто дапамагае ў цяргаванні і ўкладае ў аказаную дапамогу сэрца і час, а таксама не шкадуе і матэрыяльных сродкаў. Міласэрны самаранін – гэта чалавек, які здольны на такі дар самога сябе. Гэта чалавек, сэрца якога добрае і велікадушнае. Чалавек, які выконвае волю Бога, які больш жадае міласэрнасці, чым ахвяры (параўн. Мц 12, 7).

Красамоўная прыпавесць пра міласэрнага самараніна адначасова з’яўляецца адказам Езуса на пытанне: “А хто мой бліжні?” (Лк 10, 29). Бліжні – гэта той, хто захоўвае заповедзь любові, хто праўдлівае міласэрнасць. Бог заўсёды жадае ад усіх міласэрнага сэрца, таму што Ён сам міласэрны і добра разумее нашы пакуты, нашы цяжкасці і нашы грахі. Міласэрны самаранін – гэта чалавек, які пераймае Божую міласэрнасць, міласэрнасць да таго, хто мае ў ім патрэбу.

Заклік Езуса, скіраваны кніжніку: “Ідзі і ты рабі так” (Лк 10, 37) – з’яўляецца таксама запрашэннем, скіраваным сёння нам. Варта выходзіць у сабе такую чуласць сэрца, якая сведчыць пра спададу да церпячага чалавека. Але мы таксама павінны пераўтвараць гэтую чуласць у канкрэтнае дзеянне, каб станавіцца – як той самаранін – людзьмі з міласэрным сэрцам. Няхай бліжэйшыя дні стануць для нас магчымасцю прыняць гэты заклік.

■ **А. Андрэй Крот, святар грэка-каталіцкага абраду**

17 ліпеня – каментарый да першага чытання на XVI Звычайную нядзелю (Быц 18, 1–10а)

Наш “стары заповіт”

Дадзены фрагмент распаўядае нам надзвычай маляўнічую гісторыю сустрэчы Абрагама з Богам, які з’явіўся патрыярху ў выглядзе трох мужчын. “Аб’явіўся Госпад Абрагаму каля дубоў Мамрэ, калі той сядзеў пры ўваходзе ў шацёр падчас дзённай спакоі. Абрагам узняў вочы свае – вось тры мужы стаяць насупраць яго” (Быц 18, 1–2). Патрыярх зладзіў для гасцей багаты пачастунак, а напрыканцы сустрэчы атрымаў ад Госпада абяцанне, што праз год будзе мець сына.

У візантыйскай традыцыі гэтай гісторыі, як і постаці патрыярха Абрагама ўвогуле, надаецца няшмат увагі. Пра яго сустрэчу з анёламі лакалічна распаўядаецца ў Вялікім пакаянным каноне св. Андрэя Крыцкага, якім Усходняя Царква моліцца ў першыя дні Вялікага посту: “Каля Мамбрыйскага дуба патрыярх аказаў гасціннасць анёлам і ў старасці атрымаў узнагароду і абяцанне”. Найбольш узадаецца Абрагам у Нядзелю Праайцоў. Гэта адна з нядзель, якія папярэднічаюць урачыстасці Нараджэння Хрыстовага. Але і тут пра яго гаворыцца як пра аднаго з многіх.

Тлумачэннем таму, што такой важнай біблейскай постаці надаецца так мала ўвагі, можа паслужыць трапар Нядзелі Праайцоў: “Вераю Ты праайцоў апраўдаў, прадвясціўшы цераз іх Царкву ўсіх народаў. Радуюцца святых у славе, бо з іхняга сям’я ўзрасла, быццам цудоўны плод, Тая, што без сям’я нарадзіла Цябе. Малітвамі іх, Хрысце Божа, змільуйся над намі”.

Стары Заповіт – гэта толькі падрыхтоўка да Новага. Патрыярхі, прарокі, праведнікі толькі рыхтавалі прыйсцё Хрыста. Яны сталі зямнымі продкамі Багародзіцы. Вера патрыярхаў сталася правобразам веры для нас, якія сёння атрымліваем збаўленне не дзякуючы прыналежнасці да пэўнага народа, а дзякуючы асабістаму выбару. Таму ўсе старазапаветныя героі павінны кіраваць наш позірк на Хрыста.

Кожны з нас таксама меў свой “стары заповіт” – час, у які мы яшчэ не ведалі Хрыста, але шукалі Яго. Гэты час рыхтаваў нас да сустрэчы са Збаўцам. Падзякуем Богу за яго. І распачнем сапраўднае жыццё – жыццё з Хрыстом, пад апекай Яго Маці, жыццё ў Царкве.

АД ШЧЫРАГА СЭРЦА

ПАВАЖАНАМУ КСЯНДЗУ ПРОБАШЧУ ЯНУ КУЧЫНСКАМУ

з нагоды імянін, дня нараджэння і чарговай гадавіны святарскага пасвячэння перасылаем букет найлепшых пажаданняў: сапраўднай радасці і светлай надзеі, здароўя, шчырых і сумленных людзей на жыццёвым шляху, міласэрнасці і велікадушнасці, поспехаў, нязгаснага душэўнага цяпла ў складаным святарскім служэнні. Хочам падзякаваць Вам за разуменне, мудрасць і цяроўнасць, шчырую малітву, чулае і добразычлівае сэрца, за апеку і клопат пра нас і нашу святыню, а таксама за ўмацаванне нас у веры і любові да Бога. Няхай Езус падтрымлівае Вас у кожнай справе, Найсвяцейшая Маці Божая Кангрэгацкая заўсёды будзе побач з Вамі, дапамагае ў цяжкія хвіліны сваёй мацярынскай любоўю і клопатам, Святы Дух шчодро адорвае сваімі дарамі, Анёл-ахоўнік заўсёды будзе побач, а святы апякун заступаецца за Вас, выпрошваючы ў Пана патрэбныя ласкі.

З малітвай апостальства “Маргарытка” парафіі св. Францішка Ксаверыя ў Гродне і малітоўная група Маці Божай Кангрэгацкай

ПАВАЖАНАМУ КСЯНДЗУ УЛАДЗІМІРУ АКСЕНЦЬБЕВУ

з нагоды імянін ад усяго сэрца жадаем, каб здароўе было моцным, жыццё – доўгім, творчыя сілы – бясконцымі, а радасць – штодзённай. Няхай Вас заўсёды асвятляюць прамяні Божай міласэрнасці, моц Святога Духа, апека Панны Марыі, а Езус адорвае сваімі ласкамі. Няхай любоў і спакой заўсёды яснеюць у сэрцы.

З малітвай члены Апостальства дапамогі чыстцовым душам з Лядска

ПАВАЖАНАМУ КСЯНДЗУ ПРОБАШЧУ АНТОНІЮ КАЗЛОЎСКАМУ

з нагоды дня нараджэння жадаем моцнага

здароўя, цяроўнасці, стойкасці ў жыцці, душэўнага супакою, нястомнасці ў душпастырскай паслуге, а таксама апекі Маці Божай і святога заступніка. Няхай усё Ваша жыццё будзе напоўнена Божым святлом, любоўю і супакоем.

Вернікі в. Малінавая

ПАВАЖАНАМУ КСЯНДЗУ ПРОБАШЧУ ПАЎЛУ УРБАНУ

з нагоды імянін перасылаем сардэчныя пажаданні: моцнага здароўя, сілы, мудрасці і цяроўнасці на святарскім шляху. Няхай святы заступнік штодзённа Вамі апекуецца, а Маці Божая ахінае Вас сваім мацярынскім плашчом. Дзякуем за шчырыя малітвы, адкрытае сэрца, дабрыню, цяроўнасць і клопат пра людзей ды касцёл.

Касцёльны камітэт і парафіяне касцёла Маці Божай Нястомнай Дапамогі ў Парэччы

ПАВАЖАНАМУ КСЯНДЗУ ПАЎЛУ БЕЛАНОСУ

з нагоды імянін і 23-й гадавіны святарскага пасвячэння шчыра жадаем моцнага здароўя і радасці на кожны дзень. Няхай Езус Хрыстус, які паклікаў Вас на святарскі шлях і даверыў выкананне такой адказнай паслугі, адорыць шчодрымі ласкамі і бласлаўленнем. Няхай Маці Божая атуляе Вас сваім плашчом, а святы заступнік апекуецца ў кожную хвіліну жыцця.

Вернікі парафіі Макараўцы

ПАВАЖАНАМУ КСЯНДЗУ ПРОБАШЧУ ВІТАЛІЮ ЧУРГАНУ

з нагоды 15-ай гадавіны паслугі ў парафіі ад шчырага сэрца жадаем моцнага здароўя, душэўнага супакою, поспехаў у святарскім служэнні, людскай зычлівасці і апекі нашай

Нябеснай Матулі. Дзякуем Вам за шчырую малітву і добрае сэрца.

Вернікі парафіі Перамянення Пана ў Юрацішках

ПАВАЖАНАМУ КСЯНДЗУ ЗЯНОНУ РАМЕЙКУ

з нагоды імянін і дня нараджэння складаем букет сардэчных пажаданняў. Няхай усемагутны Бог і Божая Маці заўсёды маюць Вас у сваёй апецы, Святы Дух умацоўвае на добрыя і годныя справы, Хрыстос з любоўю прытуляе да свайго сэрца, а мы будзем падтрымліваць Вас сваёй малітвай. Жадаем добрага здароўя, радасці і душэўнага супакою, стойкасці ў складаных жыццёвых сітуацыях, а таксама мноства нагод для ўсмешкі, бо Ваша ўсмешка робіць гэты свет лепшым. Дзякуем Вам за паслугу, за супольную малітву, мудрыя навучанні, добрае сэрца і зычлівасць да кожнага чалавека.

Ружанцовыя колы і члены Апостальства дапамогі чыстцовым душам з Астрыны

ПАВАЖАНАМУ КСЯНДЗУ ПРЭЛАТУ ВІНЦЭНТУ ЛІСОЎСКАМУ

з нагоды імянін і дня нараджэння прагнем скасці сардэчныя пажаданні: шчодрых Божых ласкаў і толькі шчаслівых хвілін. Жадаем шмат радасці ў душпастырскай паслуге, а таксама сілы для рэалізацыі планаў і намераў. Няхай усе людзі, якіх сустракаеце на сваім святарскім шляху, адорваюць Вас дабрынёй і зычлівасцю, а ўсемагутны Бог няхай спасылае на Вас свае шчодрыя дары.

Вернікі парафіі Беззаганнага Зачацця Найсвяцейшай Панны Марыі ў Лідзе

Рэдакцыя пакідае за сабой права скарачаць і аб’ядноўваць пажаданні.

Паважаныя Чытачы!

Падтрымаць газету матэрыяльна ці даслаць ахвяраванне за віншаванне можна шляхам электроннага паштовага перавода на адрас рэдакцыі: **230025 г. Гродна, вул. К. Маркса, 4 – на імя кс. Марціновіча Ю. Т.**

Ваша падтрымка вельмі важная для газеты. Аددзяч Вам, Божа!

КАТАЛІЦКІЯ СМІ БЕЛАРУСІ

інтэрнэт-партал
Касцёла ў Беларусі

У выдавецтве Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі “Pro Christo” падрыхтаваны каляндар на 2023 год, прысвечаны святым і бласлаўлёным, лёс якіх звязаны з нашай краінай.

У прадмове да календара Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі арцыбіскуп Юзаф Станеўскі напісаў: “Калі Бог будзе знаходзіцца ў цэнтры нашай увагі, тады кожны наш звычайны ўчынак будзе мець сэнс”.

Старонкі календара ўпрыгожаны выявамі святых і бласлаўлёных, змешчаны малітвы да іх. У календары пададзены ўсе абавязковыя святы і ўрачыстасці, успаміны святых і бласлаўлёных, якія адзначаюцца ў Каталіцкім Касцёле, а таксама асноўныя даты праваслаўных святкаванняў.

рэлігійны
часопіс

Малітва патрабуе адпаведнага месца. Езус, заклікаючы да малітвы, кажа: “Ты, калі молішся, увайдзі ў пакой свой і, зачыніўшы дзверы, маліся да Айца твайго, які ў таемнасці” (Мц 6, 6). На час малітвы неабходна адарвацца ад свету, а для гэтага трэба мець ціхае, святое месца. Мэта – падыхаць цішынёй, каб вярнуць спакойны рытм сэрца, падмацаванага прысутнасцю Бога.

У звычайных умовах найчасцей гаворка ідзе пра ціхае святое месца ў кватэры. У памяшканні трэба знайсці месца для размовы з Богам. Справа ў тым, каб накіраваць свой твар у той бок, дзе будзе найменш розных спраў і рэчаў, якія могуць дэканцэнтравать нашу ўвагу.

беларуская
рэдакцыя

У Ватыкане рыхтуецца да выдання L’Osservatore di strada, якая будзе мець фармат “вулічнай газеты”. Мяркуюцца, што газета, якая будзе з’яўляцца ў першую нядзелю кожнага месяца як у электронным, так і ў друкаваным фармаце, стане голасам тых, хто звычайна не мае магчымасці выказацца. Спецвыданне L’Osservatore Romano хочучь рыхтаваць разам з беднымі. Яно дасць магчымасць рэалізавацца тым, хто мае талент пісаць ці маляваць, хто хоча распавесці гісторыю або выказаць сваё меркаванне.

У першы нумар увайдучь, між іншым, матэрыял, прысвечаны рымскаму бяздомнаму Мімо і яго гісторыі, артыкулы пра мігрантаў і валанцёрства, а таксама кароткія апавяданні.

інтэрнэт-партал
Гродзенскай дыяцэзіі

Дыякан Міхаіл Радзевіч SDB прыняў прэзбітэрскае пасвячэнне ў смаргонскай парафіі св. Міхала Арханёла. Удзяліў пасвячэнне арцыбіскуп-эмерыт Тадэвуш Кандрусевіч.

У гаміліі іерарх адзначыў, што гэтая падзея сведчыць аб вялікай міласэрнасці Бога да нас, бо яшчэ трыццаць гадоў таму на гэтым месцы не было ніводнага святара, а касцёл быў зачынены. Зараз жа тут служыць цэлая салезіянская супольнасць і яшчэ адзін сын смаргонскай зямлі мае ласку далучыцца да працаўнікоў на ніве Панскай.

Актуальныя навіны,
фота, відэа. Даведайся больш
пра жыццё Каталіцкага Касцёла
на Гродзеншчыне!